

NOVA PRAVDA

GLASILO NARODNO-SOCIJALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo in upravljenje:
Ljubljana, Gradišče št. 7, levo. Telefon št. 77.

Izhaja vsako soboto.
Posamezna številka velja 1 K.

Naročnina: Mesečno 4 K, četrtletno 12 K, polletno
24 K in celoletno 48 K. — Inserati po dogovoru.

Zadnji čas je!

Pozor na volilne imenike!

V nedeljo, 17. t. m. se vrši zborovanje zaupnikov pokrajinских organizacij NSS v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani ob 10. uri dopoldne. Vsaka naša organizacija mora gotovo odposlati na to zborovanje svojega zaupnika.

Korošci! Rešite sebe in svojo deco!

V nedeljo, dragi bratje Korošci in sestre Korošice boste izbojevali boj za Vašo in Vaših potomcev svobodo! Spomnite se pri tej priliki Vaših pradedov. Spomnite se onih Vaših bratov, ki so dali kri za Vašo svobodo. Vsi ti gledajo iz grobov in Vam kličejo: Ne pustite, da bi bil ves naš boj za svobodo zaman. Nismo šli v boj za nadvlado nad tujim narodom, šli smo v boj za naše stare pravice, v boj, da združimo Vas z brati tostran Karavank!

Korošci, Korošice, spomnite se, da je Vaša bodočnost v Jugoslaviji, kjer prebivajo Vaši bratje in sestre, ki zro z zaupanjem v Vas, ki čutijo z Vami in so Vaše krv!

Poglejte v preteklost, predno boste oddali Vaše glasove. Kako so vas sovražili oni, ki se Vam danes prizujejo. Kako so Vaše brate in sestre, može in žene, očete in matere, Vašo deco gonili v ječe, pljuvali na Vas, zasramovali Vaš jezik, Vaše šege in navade!

Predočite si, ko boste v glasovalni celici, položaj Nemške Avstrije in Jugoslavije!

Vi kmetje, poglejte, kako se godi Vašim tovarišem v Avstriji. Celo leto se trudi v potu svojega obraza, da

pridela najpotrebnejši živež, jeseni pa pride žandar in mu pobere vse. V Avstriji mora delati 15% kmetov za 85% gospode in brezdelnežev, In Vi delavci, spomnite se, da v Avstriji tovarne ena za druga odpuščajo delavstvo in ustavlajo obrat, ker nimajo surovin in premoga. Pomislite nadalje, da ravno oni, ki Vas danes vabijo v svoje vrste z lažjo, da je Avstrija republika, kjer ima delavec glavno besedo, delajo na Dunaju in v Švici propagando za vrnitev kraljovnega Habsburžana.

Pomislite nadalje vsi oni, ki ste doživeljili aprilske in majske pohode volkswehrovskih band, kaj se Vam obeta in kaj Vas čaka, če se te bande zopet povrnejo! Vaši pradedje so vodili stoletne boje proti nemškemu plemstvu. Grof in baron vas je vladal, dokler se ni zrušilo njihovo vladanje po krvavi petletni vojni! Ne dopustite bratje in sestre prekrasnega Korotana, da se povrnejo časi grofovsko sužnosti.

Raztrgajte zeleno in pustite belo glasovnico celo, vtaknite obe v kuvert in vse skupaj oddajte, da rešite sebe in svojo deco stoljetne sužnosti!

V zadnji uri.

Vladi v Belgradu, ki je ležala skoro dve leti v agoniji, bije zadnja ura. In ni menda človeka v državi, ki bo potočil le eno solzo za njo. Vsi smo si edini v tem, da je bilo temu detetu-kretnemu usojeno predolgo življenje, In žal nam je, da se ni našel zdravnik, ki bi ga bil takoj ob rojstvu poslal na oni svet. Če bi se bilo to zgodilo že najmanj pred enim letom, bi ljudstvo imelo do umrle vsaj spoštovanje. tako pa jo bo še dolgo po smerti proklinalo. Pa kako tudi ne! Rane, ki nam jih je ta vlada vsekala, bodo krvavela še leta in leta in treba bolj ljudi trdne volje in zdravih živcev, če bodo hoteli v doglednem času vsaj deloma odpraviti zlo, ki so ga napravile dosedanje vlade od prve koncentracijske do demokratične, od te do radikalne in zopet koncentracijske vlade žalostnega spomina. Koliko zla, koliko trpljenja so te vlade naprstile jugoslovanskemu narodu! In ves ta jugoslovanski narod bode šel za pogrebom v praznični obleki in z edino željo, da se nam take vlade nič več ne povrnejo! Med pogrebci pa bodo videl tudi ljudi polne žalosti. Med temi pa ne bo ne enega delavca, ne enega obrtnika, kmeta, javnega nameščenca, ampak samo izvoznarji, vojni dobičkarji in vsi oni, ki so s pomočjo teh vlad sesali kri in mozeg iz izmu-

čenega jugoslovanskega proletarijata. Ti pa tudi pri rojstvu novega deteta — konstituante ne bodo mirovali, ampak spletkarili na vse mogoče načine ter ljudstvo lovili v svoje mreže. Eni izmed njih bodo sleparili s križem v roki, drugi pa s fazo o narodnosti! Ljudstvo bo moralno pazno stati na straži in previdno stopati preko zanj. Paziti bo moralno, da se ne ujame na moko, sladkor, koruzo in vse take stvari, katerih imajo sleparji ljudstva v izobilju! Kajti za te darove bi prodalo, ljudstvo sebe in svojo deco v zopetno sužnost.

Zato pa jugoslovanski narod pazi in trezno premisli, kako si bo ustvaril svojo bodočnost. Samo dvoje je mogoče: ali zopetno suženjstvo, ali pa svoboda in pravica.

Ne pozabi tega, kar te je mati učila, bodi pa obenem socijalist. Pazi se tudi onih, ki ti pod krinko internacionale obljudljajo raj, ki ga ne morejo dati, ker se zanašajo na pomoč iz tujine. Zavedaj se svoje lastne sile in pojdi v boj za pravico in enakopravnost! Zato pojdi za praporom narodno-socijalistične stranke, ki ima samo dvoje pred očmi: pravico in svobodo!

V zadnji uri ti kličemo: Zavedaj se svoje moči in svojih pravic! D. V.

Masaryk o socijalni revoluciji.

Predsednik čehoslovaške republike, Masaryk je 24. p. m. obiskal rudarsko mesto Příbram, kjer je na govor zastopnika delavcev, rudarja Čampulke, ki je orisal težavni položaj delavstva, odgovoril v daljšem govoru, ki ga radi njegove velike važnosti prinašamo v celoti:

"Hočem spregovoriti k vam, delavci in posebno se obračam na vas socijaliste z nekolikimi, rekel bi, skoro delavskimi besedami. Jaz sam sem bil delavec in vedno sem čutil z vami in čutim še danes. Mislim, da sem to dokazal. Zahteve in želje, ki so se mi razložile, sprejemam in obljudljjam vam, da se potrudim ne samo po svojih, temveč po močeh cele države, da se izvedejo reforme, ki so potrebne. Jaz vem, da ni vse v redu, a pravilen sodnik si mora reči, da so po tako veliki vojni — širiletni svetovni vojni — ne samo pri nas, temveč na celem svetu — razmere razorane: v štirih letih se da uničiti, kar bomo morda popravljali sto let.

Uničuje se lahko, zida pa ne tako lahko. Mi se nahajamo v mednarodni svetovni krizi. Vaš govornik je omenil krizo socijalno-demokratične stranke, diskuzij se ne bom izognil. Nerad hodim okoli vroče kaše: Vi delavci, vi socijalisti ste torej v krizi. Vaš govornik je govoril o krizi in o tem, kako nujno jo je končati. Povedal vam bom nekaj odkritiščnih besed o tej vaši krizi in odkod izvira. Ali si dobro predstavljate, kaj je to značilo, da so imele socijalne stranke v vladi naše republike devet ministrov in predsednika zbornice? Imeli ste Tomaška, na tako važnem mestu, kot je ministrov — torej deset mož na odličnih mestih! Prosim, primerjajte s tem ostale evropske države. V celi Evropi ni bilo države, kjer bi imeli socijalisti tako odločajoče stališče. Mi imamo 17 ministrov, od teh je bila večina socijalistov; prepričan sem, da bi vaši ministri mogli pri oprezenem, mirnem in skupinem delu, sporazumno z vašimi organizacijami veliko napraviti za vas. Imeli so pa proti sebi v stranki opozicijo. In tako so vaši ministri izstopili iz vlade. V vzrokih tega izstopa pa leži ravno kriza socijalne demokracije in narodnega socijalizma. Češki socijalizem preživila krizo. Izstop vaših ministrov iz vlade je priznanje velike notranje krize in dodajam, da ne le vaših strank, ampak celega naroda.

Dogodek sem opazoval od samega pričetka z resničnim zanimanjem, in ne morem reči ničesar drugega, kakor da vas pozovem, da razmire popolnoma mirno presojate. Sodruži, razburjenje ni nikak načrt, tudi navdušenje ni načrt — in najboljša volja nič ne pomaga, ako ni razsodnosti in pameti, in prepričani bodite, da so

potrebne za premaganje krize, v kateri se nahajate glave in ne pesti. To pomnite dobro!

Jaz sam sem bil v Rusiji. Bil sem priča ruske revolucije. Prišel sem v Rusijo maja 1917. Takratna vlada je bila buržoazno-socijalistična. Boljševiške revolucije sem bil priča od začetka do konca in to v Petrogradu, Moskvi in v Kijevu. Naši fantje, ki so bili z menoj, dobro vedo, kaj smo prestali.

Poznam dobro boljševiško Rusijo in skrbno sem opazoval boljševiško revolucijo. Po svoji najboljši vedenosti in vesti vam tu konstatiram, da ruski vzgled za nas Čehe ni primeren.

Če kdo misli, da more delati to, kar delajo v Rusiji, je v veliki zmoti. Ne spuščam se v velike kritike, ali v Rusiji nimate ne komunizma, niti socijalizma, enostavno zato ne, ker ruski narod ni vzgojen za socijalizem. Nočem kritizirati, toda konstatirati moram dejstvo — ker imam kot glavar države dolžnost opazovati in s stalnim opazovanjem ruskega razvoja si razjasniti stvari, za katere se gre. Ne spuščam se v to, kaj naj bi Rusija delala, to mi ni nič mar. To si bodo napravili v Rusiji sami, ali to vem, da si moramo mi na Češkem začrtati svojo pot, način dela in metodo socijalnih izprememb na naš domač način in po naših lastnih potrebah. Ruska metoda ni za nas. Rusija je ogromen narod, toda žal ne zna pisati in brati, je manj izobražen, je na nižji stopnji kulture kot vi, pri njem je vse kar dela, drugačnega značaja, tudi njegov takozvani komunizem. Rekel sem: v Rusiji ni komunizma — na papirju je že. Rusija je kmet in kmet nima komunizma, tam je zasebna lastnina. Ko se je začela boljševiška revolucija in ko so veleposestnikom z nasiljem odvzeli zemljo, so si zemljo razdelili kmetje in ostala je njih zasebna lastnina.

Taka je situacija. Rekel sem celo, da v Rusiji ni niti socijalizma. Vaš in evropski socijalizem je po Marxu znanstveni socijalizem. S tem se loči vaš socijalizem od socijalizma v Rusiji. Kako bi mogel biti v Rusiji znanstveni socijalizem, ko ljudje ne znajo niti brati niti pisati? Prava demokracija bo le ondi, kjer bo vsak posameznik razmišljal in bo vzgajan za socijalizem, ki mu pravimo znanstveni. Marx in Engels sta govorila o proletariatu, ali mislila sta na izobraženi proletarijat, ki bo mogel nadaljevati znanstveno in filozofično delo Fichtea in Hegela.

Socijalizacija — da: v svoji poslanici sem se izrekel za socijalizacijo in izrekam se tu pred vami za socijalizacijo. Socijaliziralo se bo pa stopnjema, začeli bomo pa s tem, kar je, kot pravimo zrelo. Ravno vaša stroka (rudarstvo) je prva, o koji se pri nas

in po celi svetu razpravlja. To je situacija, katero izkoristiti imate pravico. Toda smem in moram vam svestovati, da nam ne zadošča socijalnični program gesel, temveč mi potrebujemo socijalizacijo dela, glave, in rabimo načrt, kako naj se to postopno izvaja. In to bodo dosegli, če se ne bomo pustili voditi od ničevih gesel. Moram vas torej ponovno pozvati, kakor sem to napravil v praških tovarnah: mnogo premisljajte in s so-delovanjem vseh ljudi strokovnjakov in delavcev dosežete to, po čemur hrenite. Je to velika stvar, ki jo vi hočete in katero hoče izvesti naša država. Vem in vi to poudarjate, da ste revolucionarna stranka. Jaz sam sem delal revolucijo in vem kaj to pomeni. Trdno sem prepričan, da jo moremo z ozirom na stopnjo vzgoje našega naroda izvesti v miru in v vzajemnem sporazu.

Socijalna revolucija je že tu. Večina ljudi ne čuti, da je že tu; da pa jo dokončamo in ji damo gotove zadnje oblike, za to potrebujemo, poudarjam, razuma in ne pesti. Socijalne izpreamembe bodo uspele, ako bomo imeli jasen in določen načrt. Ne bojim se ničesar. Ko sem moral določiti 1. 1914. in 1915. o organizaciji naše zunanje revolucionarne akcije, ko sem si rekel: "Pozivljal boš ljudi, da žrtvujejo življenje", je bilo to za me zelo mučno vprašanje. Ne pretiravam, če rečim, da cele noči in noči nisem mogel mirno spati; ko pa sem izdal geslo: "Le v boju proti Avstriji na vsak način!" sem vedel kaj delam. Izgubil sem sina, hčerko so mi zaprli, moja žena je še danes bolna — vse to me ni ganilo. V Petrogradu in Moskvi sem hodil po ulicah, ko so padale

kroglice. V Kijevu so mi v stanovanje letele kroglice in šrapneli. Nisem se bil in se ne bojim nobenih revolucionarjev. Bliž sem v ognju in ravn radi tega imam pravico povedati, da igranje z revolucijo danes po uspešni revoluciji ni na mestu!

Kadar imate možnost biti v vladi v večini, je revolucionarno gibanje nesmisel. Ko ste si mogli s svojo organizacijo toliko izbojevati — vi starejši delavci — ali se ne spominjate, kaj ste dosegli s pomočjo organizacij? — premisljajte, kaj to pomeni, da ste imeli vi socijalisti, ki imate večino v narodu, tudi v vladi večino! Poudariti hočem, da ste vi s parlamentarno in organizacijsko taktko dosegli uspehe, kakršnih ni v Evropi doseglia niti ena socijalistična stranka.

Ničesar več ne vem, kar bi vam povedal; želim vam le, da bi vi imeli, kakor si je to želel Marx, res znanstveni socijalizem, da bi imeli proletarijat, ki bi bil zmožen kontrolirati razvoj industrije, da bi vi češki socijalisti obeh taborov mogli rešiti vprašanje v miru in s preudarnostjo, ki jo zahteva to človečnost in pravičnost.

Tako je govoril k češkim delavcem president Masaryk¹, eden najslavnejših in najznamenitejših delavcev na polju resničnega socijalizma. Njegove besede so dosegle velikanski vpliv na vso komunistično smer v češkem delavstvu, ker še vedno niso zgubili vsak smisel za resnico. Pri nas ne bi najbrže tudi ta govor, ki tako jasno po kaže resnico o komunizmu in socijalni revolucioni, odpril oči onim, ki jih zavajajo v svrhu osebne koristi ali iz neumnosti komunistični frazerji na nevarna stranpotu.

Politične vesti.

Plebiscit v coni B 31. oktobra.

Glavna plebiscitna komisija je imela 5. t. m. dopoldne sejo, ki je trajala dve uri. Udeleženci pripovedujejo, da je bila zelo burna, ker so Italijani zahtevali, naj komisija podpre nemški predlog o zasedbi cone A po švicarskih četah. Komisija je italijansko zahtevo odklonila. Nadalje se je pečala komisija z vprašanjem plebiscita v coni B. Člani komisije so uverjeni, da se bo izrekla cona A za Jugoslavijo in da se bo moral zato v smislu mirovne pogodbe vršiti plebiscit tudi v coni B. Zato je komisija klub protestu italijanskega in nemškega zastopnika sklenila, da se bo vršilo glasovanje v coni B v nedeljo dne 31. oktobra. Sklep plebiscitne komisije je vplival naravnost porazno na celovške Nemce. Vsi so poparjeni in obupani, ker vidijo, da nimajo prav nobene nade več.

Oh ti neskončno usmiljeni, "Večerni list"!

Naši somišljeniki delavci se mu namreč smilijo — ne morda radi tega, ker jih SLS in JDS - kapitalisti izkoriščajo, temveč radi tega, ker so naši, v trdn zavesti, da jih bodo le narodno-socijalistične ideje in na tem programu združena delavska in duševna sila privedla v trajno boljšo bodočnost. In velikodušen je "Večerni list"! Nam, "zapeljanim" narodnim socijalistom je žrtval kar dve celi koloni — iz same ljubezni menda. Da je natrosil vanje vse polno laži, to ga v njegovi krščanski ljubezni prav nič ne moti in nas tudi ne, ker kako bi obstojal "Večerni list" brez laži. Oj, "Večerni list" kako si neroden. Saj bi gospodje, ki se vrte okoli tebe, pač morali vedeti, da z takimi lažmi delajo najboljšo reklamo za nas, ki ne lažemo. Posebno se je odlikoval v lažeh in zavijanju dopisnik, ki je poročal o našem shodu v Kamniku. Ves njegov dopis je takoreč ena sama laž od začetka do konca in je bil napisan menda takoj po shodu, iz jeze, ker so ga hoteli vreči venkaj, pa ga je ubranil tovarš iz Ljubljane. Kdo

je bil zmeden, ali "Večernikov" ali naš govornik, o tem si labko vsak, ki je bil na shodu, sam napravi sodbo. — Da, da, vas je pač strah pred nami, pa si hladite jezo s psovki. Le tako naprej in delajte s kapitalom, ki ste ga izželi iz delavstva ljudev, reklamo za nas in naše ideje, ki so go to dobiti bolj čiste in našemu delavstvu potrebne, kot pa Vaša "rimsko internacionala". Bodete vsaj na ta način nekoliko popravili, kar ste v toliki meri zagrešili nad našim ljudevom.

PO SVETU.

+ Stroga rekvizitacija žita v Rusiji. Iz Moskve javljajo: Brezična brzjavka, naslovjena "Vsem", poroča: Vseruski centralni izvrševalni odbor je sprejel nastopni sklep: 1. Od vseh delajočih ruskih metrov se zahteva popolna odaja živil brez upora. 2. Dela za pripravo živil se morajo v najkrajšem času končati. 3. K delu za priskrbo se morajo pritegniti najboljše moči. 4. Dela za preskrbo so istega pomena, kakor dela pri transportih. Brzjavka pozivlja na koncu ruske delave, naj se pokorijo klien vrhovnega organa in naj zberejo vse moči za boj proti lakoti.

+ Upor ruskih železničarjev. Iz Rusije so dospele vesti, da so uradniki ruskih železnic pričeli stavkati. Ljudski komisar, ki je hotel pomiriti stavkujoče, je bil ubit. V Semenovu so železničarji ubili dva druga komisarja. Nadalje je bilo brez vsake razprave usmrčenih 12 delogativ ruske vlade. Vsi delave petrogradskeh tvornic so odložili delo, in sicer zaradi tega, ker zadnje dni niso dobili kruha. Menijo, da ima stavka političen značaj in da je v zvezi z nameravano odstranitvijo boljševiške vlade v Peterburgu.

+ Sirjenje protiboljševiškega pokreta. "Manchester Guardian" poroča iz Rige, da se po vsej Rusiji širi gibanje proti sovjetu. Prebivalstvo je izgubilo ves interes za vojno proti Poljski, ki je bila izprva popularna.

Korošci!

Pri plebiscitu dobite dve glasovnici: belo in zeleno. Bela je za Jugoslavijo, zelena pa za Avstrijo. Na volišču raztrajte zeleno glasovnico, pustite pa celo belo glasovnico. Obe, celo belo glasovnico in raztrajno zeleno vtaknite zopet v kuverta in izročite zapri kuverta volilni komisiji.

Zahvala koroške mladine. Koroška šolska mladina se je vrnila z izleta v Ljubljano nad vse zadovoljna in vzhici na postajah po Gorenjskem in svečanim sprejemom v slovenski prestolici, belli Ljubljani. Vzradoščena je, polna hvalobnosti in ljubezni do rodnih bratov in sester, ki so jo sprejeli s toliko prisrčnosti in gostoljubnosti v svoji sredi. 28. september 1920 ji ostane v trajnem spominu! Uresničujejo se Vodnikove besede, ki jih je deklamovalo narodno dekle v Kranju v pozdrav Korošcem:

"en narod poganja

prerojen ves nov . . .

Okrajni šolski svet v Borovljah izreka tem potom v svojem in v imenu koroške mladine kar najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so na katerikoli način sodelovali in pripomogli do tako lepo uspele manifestacije ob prilikih izleta koroške dece v Ljubljano. Vse je tekmovalo v prisrčnosti — vsem gre zahvala na tem mestu! Na svidenje v jugoslovanskem Krotanu!

Manifestacijsko zborovanje NSS se vrši dne 7. novembra v Ljubljani. Somišljenike opozarjam, da dan, da se pravočasno pripravijo na to, Razposlali smo že izkaznice za polovično vožnjo. Če jih je kaka organizacija dobila premalo, naj to takoj javi. Dne 7. nov. naj pride vsak naš tovarš, ki le zmore, v Ljubljano, da bo 7. nov. sijajna manifestacija naše narodno-socijalistične ideje.

Zborovanje zaupnikov krajinskih organizacij NSS se vrši v nedeljo 17. t. m. v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Zborovanje je edločilnega pomena za nastop stranke pri volitvah, zato je nujno da pošlje vsaka organizacija za vsakih 50 članov po enega zaupnika. Organizacije, ki ne štejejo 50 članov imajo tudi dolžnost in pravico odpeljati svojega zaupnika. Tovariši! Pripravite se na dnevni red zborovanja in izpolnite svojo dolžnost.

Dr. Korošec prevzame zopet svoje posle. Minister dr. Korošec, ki si je popolnoma opomogel od svoje bolezni, bo tekmo delna zopet prevzel svoje posle v železniškem ministrstvu.

Desetdinarski falzifikati ne obstajajo. Iz Beograda se poroča, da vesti o ponarejenih desetdinarskih bankovcih ne odgovarjajo dejstvu. V prometu je sicer nekaj desetdinarskih bankovcev,

ki so manjši nego ostali, toda tudi ti so pravi. Pravi so tudi oni, katerih serija se prične z ničel.

Novi kovani denar. Kakor smo že poročali, se bo naš novi kovinski denar koval na Dunaju. Izdal se bo v celem 300 milijonov komadov, in sicer iz takozvane gama-kovine, mešanice iz cinka in bakra. Tekom treh tednov bodo matrice, ki se sedaj izdelujejo, gotove, nakar se začne kovanje denarja.

Prepoved nočnega dela. Nekaterim pekovskim mojstrem ne gre v glavo o prepovedi nočnega dela v pekovski obrti in še vedno delajo, klub raznimi kaznimi od strani oblasti. Zato pozivljamo, da obrtna oblast nastopi z bolj strogimi denarnimi kazni in zapori ter tudi odvzame izvrševanje nadaljnje obrti. Policijsko ravnateljstvo pa naj revidira v nočnih urah pekarne — ker nekateri pomočniki so primorani delati, drugače jih mojstri odslove od dela. Vse slučaje o kršenju nočnega dela se pa naj naznani obrtuju nadzorništvo v Ljubljani in Celju ter tudi mestnim magistratom ali pa glavarstvu po deželi. Poverjeništvo za socijalno skrb pa naj energično izvede in da nalog kompetentnim oblastim, da se upošteva na redbo z dne 27. avgusta 1920., ki je bila objavljena v št. 99. Uradnega lista. V Mariboru je bilo nočno delo že pred vojno odpravljeno brez zakona — zakaj bi tudi sedaj v Sloveniji z naredbo ne obvezalo.

Gostobesedui Tone Kristau na vsa usta razlagajo po Beogradu vsakomur, kdor ga še hoče poslušati, da je NSS sklenila kompromis z neko gospodarsko stranko. Kristan trdi, da je sveto prepričan, da je NSS prodana. Da bo Kristau lahko mirno spal, mu bodi povedano, da bo NSS vse drugače samostojno šla v volilni boj, kakor pa njegova JSDS, ki je s pomočjo liberalcev prišla do volilnih stotisočakov! NSS ni stranka prodanih duš, ampak stranka, ki bo varovala čistost svojega praporja in ji niti na misel ne prihaja, da bi nastopala v volilnem boju vezanih rok! Zato buržuj-socijalist Tone, nikar ne bodi zlobno lažnjiv in pometaj raje pred svojim pragom!

Kaj se smatra vse za luksurijsno blago? Solski zvezki, peresa, blagajniške knjige, pisalni papir, žlice in vilice i. dr. Blagoristim, ki so bolni na . . . . bogme, tudi to je luksus — jugoslovaški.

Volilno gibanje.

Shod NSS v Kamniku se je vršil preteklo nedeljo. Otvoril ga je tov. Dolenc, ki je dal takoj besedo tov. Fakinu iz Ljubljane. Ta nam je v kratkih, jasnih potezah očrtal delovanje vseh naših strank in pokazal vzroke, zakaj da je NSS edina stranka, ki more delavstvu pomagati iz njegovega ponižajočega in nevzdržnega stanja. Ker je bilo navzočih precej komunistov, je posebno pozornost posvetil razmeram v Rusiji in pokazal, kam mora vse prehitro izvajanje komunističnih idej. — Po njegovem govoru so se oglasili k besedi tudi zastopniki radikalne komunistične smeri, a videlo se je, da so pač zapeljani na krivo pot in da pravzaprav ne vedo, kaj hočejo. Tov. Fakin jim je v poljudnih besedah odkrival njihove zmote, in deloma žel za svoja izvajanja živahnno pritrjevanje. Shod je pokazal, da bo treba v Kamniku še mnogo dela — predno se bodo razjasnile misli med večino delavcev, ki so zašli v komunizem deloma iz osebnega nasprotstva, deloma iz razočaranja nad sedanjimi razmerami v upanju, da jim bo komunizem pomagal. Posebno mladi ljudje, ki še nimajo nobenih skušenj, so se pustili zapeljati, medtem ko stoji vse starejše, treznomisleč delavstvo trdno na strani NSS. — Udeležba vsled premajhnega prostora ni bila takša, kot bi sicer bila — ljudje so stali v veži. Vendar pa je shod prinesel veliko korist, ker smo se pogovorili tudi z našimi tovariši drugih smeri in smo prepričani, da bodo prej ali sicer spregledali in se odkrito okleli naših idej.

V Novem mestu se je vršil shod NSS v nedeljo dne 3. oktobra 1920 ob 10. uri dopoldne na glavnem trgu pred mestno hišo. Javnega shoda so se udeležile velike množice občinstva iz mesta in okolice. Shod je otvoril in vodil tov. Pečenko. O programu NSS, o zunanje in notranje političnem položaju je poročal tov. Tavčar, tajnik NSS in žel za svoja izvajanja soglasno in živahnno odobravljajo vseh navzočih. Novo mesto se probuja in kakor vsa znatenja kažejo, je za večno odklenkalo raznimi velenješčanom, ki mislijo, da so že od rojstva določeni, da spadajo v vrste gospodske kaste. Proletariat, tako duševni kot manuelni, se probuja in odklanja kaviatarstvo rodoljubarskih kapitalistov. Tovariši v Novem mestu! Odločno in samozavestno na delo in zmaga pri volitvah nam je zagotovljena!

Iz Kočevja. V nedeljo, dne 3. t. m. se je vršil v Kočevju shod NSS. Shod se je vršil na prostem pred šolo, bil je dobro obiskan in je jako dobro uspel. Na predlog sklicatelja je bil soglasno izvoljen predsednik tov. Kranjc Medved, ki je po kratkih pozdravnih besedah podelil besedo tov. Kranju iz Ljubljane. Tov. Kranjc je v svojem govoru pojasnil položaj, v katerem se nahajamo, obrazložil pogubnosno delovanje strank, ki so zastopane v začasnom Narodnem predstavništvu in orisal načela, po katerih hodi Narodno-socijalistična stranka. Med njegovimi izvajanjemi so se nekateri komunisti trudili na vso moč z vpitjem in medkljici omiliti trde a resnične očitke, ki so jih morali poslušati, toda njih nakana

Prispevajte za volilni fond! Pomagajmo si sami!

se jim ni posrečila. Po izvajanjih tov. Kranjca se je priglasil k besedi vodja tamošnjih komunistov, ki je v svojih izvajanjih udrihal po socijalpatriotih in po drugi internacionali ter ožigosal nekatere kričeče razmere v Kočevju. Kar se tiče kočevskih razmer mu je odgovoril tov. Pompe, ki je povdarjal, da je ravno NSS tista stranka, ki se je prva zavzela zato, da se odpravi korupcija v Kočevju. Na njegova druga izvajanja pa je dobil odgovor od tov. Kranjca, ki mu je pojasnil, da so vse sedaj se snjujoče in obstoječe internacionale nesposobne osvoboditi in osrečiti naš proletarijat in je zaključil svoj govor s pozivom, da se vsi rudarji organizirajo v NSS. Predsednik tov. Medved zaključi shod, nekaterim komunističnim tovarišem se pa še nizljubilo ili domov in so obstopili govorniško mizo. Med nje se je pomešal tudi tov. Krajnc, ki je po komunistih zapeljanim tovarišem kot med bratmi pojasnil, da so na krivi poti in da je edina mogočnost uspešnega dela v lastno korist le v NSS. Vsi so mu pritrjevali in cel komunističen odbor mu je podal bratsko roko, uverjen; da jim je tov. Krajnc pokazal pravo pot, po kateri hočejo v bodoče hoditi.

Shod NSS v Litiji. V nedeljo dne 3. t. m. dopoldne takoj po maši se je vršil na trgu v Litiji velik javen shod Narodno-socijalistične stranke. Shoda so se udeležile velike množice ljudstva in je bil obširen trg pred cerkvijo prenapolnjen. Kot govornika sta nastopila tov. Ivan Deržič in Rudolf Juvan, katera sta v stvarnih izvajanjih očrtala pogubnosno politiko narodnega predstavnštva in razvila volilni program naše stranke. Ta shod je zopet dokazal, da bo Litija volila narodno-socijalistično.

Sevnica. Samozavestno stopa naša mlada narodno-socijalistična stranka v volilno borbo. Brez hrupa in šuma si gladi pot in pridobiva dan na dan novih pristašev. Osobito izjava načelstva, da bo nastopila stranka v vo-

lilnem boju popolnoma samostojno in ne bo sklepala nikakih kompromisov ne s to ne z ono stranko, je naravnost oživljajoče in osvežujoče vplivala na pristaše in prijatelje naše stranke. Nasprotniki nam sicer podtikajo vse mogoče namene in trdijo celo, da se naslanja naša stranka na klerikalce. Drugi zopet trdijo, da je stranka s samostojnim nastopom zgubljena, a mi vemo predobro, da je cilj in namen naše stranke edinole osvoboditev malega jugoslovanskega človeka iz kremljev grabežljivega oderuha. V tem smislu nam je na nedeljskem shodu stvarno, poljudno in prepričujoče očrta naš program tovarš Est iz Ljubljane. Zavratnih namenov nimamo, naš program je odkrit, čist in nesobicen, naša stranka sicer mlada, a zdrava in čvrsta in to je predpogoj, da zraste naše danes še šibko drevesce v košato, mogočno drevo, ki bo sprejelo v svoje varstvo vse zatirane, omalovaževane in krivico trpeče Jugoslovane. V tem znamenju gremo ponosno in samozavestno v boj za narodno-socijalistična načela v svesti si najlepšega uspeha.

V Ptiju se je vršil dne 3. t. m. shod NSS. Po kratkem nagovoru predsednika krajevne organizacije NSS v Ptiju tov. Lenarčiča je povzel besedo tov. Vojska iz Ljubljane. V izčrpnom govoru je pojasnil delovanje starih političnih strank in dosedanjih vlad. Razkrinkal je frivilno igro vlade z ljudstvom, posebno z delavci in javnimi nameščenci. Navzoči so z zanimanjem sledili govoru in ko je govornik zaključil svoj govor z besedami: V parlament moramo poslati ljudi enega srca in ene duše, ljudi, ki čutijo z narodom, so navzoči z burnim odobravanjem pokazali, da jim je govornik govoril iz srca in da bodo pri volitvah trdno stali na strani narodno-socijalistične stranke, katere ideje se vedno bolj širijo med narodom. Shod je bil zelo dobro obiskan, kar dokazuje, da se je ljudstvo svojih pravic pričelo zavedati.

Dopisi.

Kočevje. V našem rudniku vladajo že vedno razmere stare gnile Avstrije. Razni Scherian-i, Serpotitz-i, Haberle-ti, Wrissnigg-i, Hounig-i, vsi Nemško-avstrijci, ter Stock-i, Prusi in Lun-i-Italijani komandirajo naše delavstvo. Vodstvo rudnika morda ni temu toliko krivo, kakor znana "Trboveljska premogokopna družba". Temu pa se ne smemo čuditi, ker vemo, da ima ta svoj sedež že vedno na Dunaju. Imamo same strokovnjake za uradnike: sladščičarja, nekdanje avstrijske častnike in orožnike, seveda pristne Nemce, in že več takih kapacetov. Gospod Haberle bi rad s pomočjo naših komunistov odslovil zavednega Slovence gospoda Štibernika, vodjo konzumnegra društva na rudniku, in ga nadomestiti s pristnim Nemcem, nekim Wuti-jem. Zadnji čas je, da se pristojna oblast zgane in pomeje z železno metlo vse te lačenbergerje, kamor spadajo in kjer so s svojo dušo. Ne respektirajmo njihovega trebuba, vsled katerega edino so še tu v Jugoslaviji. Upam, da bode to za enkrat zadostovalo; če pa tudi na ta naš opomin ne ukrenete merodajni faktorji potrebne, smo pa pripravljeni sami s svojimi zadnjimi sredstvi obračunati s to gospodo. Tudi mi slovenski rudarji, ki kopičimo miljone na miljone naši družbi, da v Ljubljani zidajo palačo za 22 milijonov krov, smo ljudje in zahtevamo na vodilna mesta ljudi, ki bodo z nami postopali kakor se spodobi. Ne trpimo več tega nasilja, trpeli smo zadosti dolgo pod ranjko Avstroji, sedaj pa zahtevamo nujno odpomoč. Slovenski rudarji.

Iz Sevnice. Gospodu oberst-lajtnantu Guzelju je začel zopet rasti greben. Posebno piko ima na naše somišljenike. Šikanira jih na vse mogoče načine, odpušča iz službe in dela sploh tako, kakor bi bil neomejen gospodar. Gospoda svarimo in mu svetujemo, da preneha, kajti sicer mu bomo dali potni list iz Sevnice za vedno.

Celje. Etbin Kristan v Celju. Dne 3. t. m. se je vršil v hotelu "Union" manifestacijski shod JDS - Dvorana je bila polna. Po stvarnem in res socijalističnem govoru Etbina, bi ga človek ne štel med tisto internacionalo, kakoršo si predstavljajo razni Celjski "brezdomovinci" - pač pa med one ljudi, katerim je v prvi vrsti za konsolidacijo in ureditev naše države in jugoslovanskega naroda na podlagi socijalističnih načel. Zavračal je vsak poskus vmešavanja tujerodne internacionale v naše notranje zadeve ter jasno orisal pogubnosno stremljenje boljševizma. K besedi se je oglasil tudi neki komunistični visokošolec, ki je pa bil izvijžgan in je moral svoj govor takoj prekiniti. — Take govore moramo kot socijalisti le pozdraviti. Radovedni smo, kaj pravijo k temu razne nemčurske kapacitete, katere se je videlo med navzočimi in ki trdijo, da so socijalni demokratje. Žalibog, da pretežni del poslušalcev Kristanovih izvajanj ni razumel.

Barikade v Celju. Čudno se nam zdi, da naš gerent z različno po-

barvanimi sosvetniki še ni opazil barikad, katerih postavlja znana špedičijska tvrdka "Pelles Witwe" v samostanski ulici. Ta tvrdka pušča dan in noč svoje težke vozove kar lepo na javni ulici in ovira tako prost promet v sredini mesta. Vprašamo slavno generalstvo, če so stanovalci Samostanske ulice meščanje družega reda, da se morajo ogibati omenjenih vozov, s katerimi so po dnevu zabarikadirane trgovine v tej ulici, ponoči pa tvorijo radi slave razsvetljave precejšnjo nevarnost pasantom. Tudi med kolodvorom in hotelom "Union" stoji večkrat polno pohištvenih vozov, ki izlivajo s svojimi samonemškimi napisi in spominjajo na stare čase suženstva. Tvrda Pelle zasluži že toliko in to ravno slovenskih grošev, da bi lahko pustila svoje vozove prebarvati in si nabavila prostor zanje. — r.

Uganka. Na kolesu sedi, po cestah drvi — kdo je to? Odgovor. Celjski kaplan Krošelj na agitaciji.

Celjski čudež. Celjski JSD-sarji so glasom neke štev. "Naprej" postavili zaupne može — ki bodo prežali na one — katerim je Heilanje najlubše. In kaj bodo storili z njimi? V Savinjo ga porinejo, da si ohladí kri. Čudno — dosti se sliši po noči sličnih krikov — a vsi pridejo z suho butico v mesto. — Res čudež!

Ptuj. Nova industrija. V Ptiju se osnuje tovarna, ki bo izdelovala posamezne dele za razne stroje vnaprej in po naročilu, vijake raznih kakovosti, izvrševala popravila strojev in aparatov. Fabrikacija vijakov vseh vrst je posebno važna, ker je izvoz le teh iz Nemške Avstrie popolnoma prepreveden. Naši podjetniki bodo lahko dali vse stroje popravljati v tej tovarni. Vlada bo dala popraviti v derutnem stanju se nahajajoče telefonične in telegrafske aparate. Podjetje ima poseben oddelek za razne instalacije. Obratni stroji, došli iz Dunaja z vsemi pritiklinami, se v tej tovarni že postavljajo. Prilično dne 10. oktobra t. l. začne ta tovarna že obratovati. Podjetje bo imelo v zalogi poljedelske stroje, ki jih bo prihodnje leto samo izdelovalo ter razne aparate. Po naročilu je pripravljeno to podjetje torej v najdoglednejši dobi izdelovati železne izdelke, katerekoli vrste. Podjetje je strogo nacionalizirano.

Na naslov agrarne reforme! Na graščini grofice Herberstein v Ptiju, še vedno ni napravljen red. Kastelan je moral oditi na grad Hrastovec, akravno je delal le vestno svojo službo v korist grofa. Saj važni dokumenti dokazujojo, kako živi črna, in črno žolta nemška aristokracija! Zato nima preganjanju miru niti na Hrastovcu, hoče se ga na vsak način uničiti od strani švabsko židovskih elementov, da bi delali potem lažje v svojo korist. Vso to delo ima na vesti direktor Gumpert, ki bi moral že davno čez mejo. Kastelan je moral iti. Njegovo stanovanje so oddali Nemki, svoje pohištvo pa je moral deponirati pri tujih ljudeh, ker na Hrastovcu so mu nakazali tako stanovanje, da mu ni mogoče spraviti svojih reči vanj. V Ptiju mu tudi ne pustijo toliko prostora, da bi si zložil svoje stvari na varno, grofica pa ima za sebe in za svoje hajlovec 50 sob samo v ptujskem gradu na razpolago. Tako se pojmuje demokratizem v naši državi od IDS gospode in aristokracije.

V graščinah na slov. Štajerju stoji okoli 200 sob samo grofici na razpolago in njenemu štabu. Če stanejo grofici v Ptiju, čakajo sobane in dvorane v Velenjem, Vurbergu, pri Strnišu in Hrastovcu vse prazne na njen obisk. Prazna stanovanja naj bi se oddala v najem, v njeno in občo korist. Grad Hrastovec, bil bi priličen za tovarno; prostora dovolj tudi za najudobnejša stanovanja. I. jugoslovanska tovarna za usne — to bi bilo nekaj za vas! Dolžnost agrarne reforme je, da napravi to v korist države že red, ker tako gospodarstvo kakor je sedaj, vodi v pasivnost. — Ako protežirajo naši demokratični doktorji grofico in trdijo, da se ne sme postopati proti njej, ker ni državljanica nam neprijateljskih držav, vprašamo, če leži Solnograd na Češkem, ali če so prodali slov. Štajer nemški Avstriji? — Mogoče bi neslo tudi to! Grofica je ostala na slov. Štajerju, ker živi grof ločeno od nje; grof je Čeh, grofica pa nemka iz Solnograda, to vendar vše gospoda v Ptiju! Poravnajte kar ste zakrivili s svojimi poseti!

Novo "mašino" so iznašli gospodje okoli "Ptujskega lista". Njegov urednik zna namreč kar čez noč s to novo iznajdbo ustvariti iz Nemcev, oziroma nemčurjev zavedne Slovence. Tako je postal znani g. Sch., o katerem smo poročali v 30. štev. našega lista vnet Jugoslovan, že samo zato, ker je daroval na naše "krivično očitanje" 4 krat 40 K za razne narodne namene. To je vse prav lepo, ali s tem si še ni opral svoje grešne, z vsememškim duhom prepojene duše. V kljub temu se še vedno ne odloči, da bi prosil za naše državljanstvo in prav pridno nemškutari dalje ter zelo pogosto zahaja na "spiritistične večere" k sosedni nemčurski družbi nekega trgovca, o katerem smo tudi že poročali. Če imenuje "Ptujski list" ta navedeni čin nemčurskega fotografa kot najboljši odgovor na naš dopis, potem je načrnostno naziranje tega pač zelo plitvo. Njegovega urednika pa prosimo, da fabricira še mnogo enakih "narodnikov", — saj so naša narodna društva skrajno potrebna gmotnih sredstev, kajti taki narodni fabrikanti jih itak ne podpirajo. G. Sch. pa se je vkljub temu priglasil pri zadnjem ljudskem štetju, ki se je vršilo pred kratkim za — "Nemca".

Gor. Radgona. Tukaj v Gor. Radgoni bi nujno potrebovali enega energičnega, seveda tudi pravega jugoslovanskega uradnika kot voditelja eksp. okr. glavarstva. Kajti Nemcem in nemčurjem so zadnje čase preveč zrastli grebeni. Treba jim je enkrat za vedno stopiti na prste. V posebno pažnjo bi priporočali zloglasnega Halbärttha, Bouvierja, Baumgartnerja, Zsilavecza in njih lepo družbo Lipiča, Janežiča in dr. Omenjeni vedno stiskajo glave skupaj in kujejo gotovo ne nam koristne načrte. Seveda jih nihče ne nadzira in ne zasleduje njih sumljivih kretenj. Tudi obmejna kontrola, bodisi osebna, kot tudi blagovna je tako površna. Dobro bi bilo, da bi kontrolni organi bolj strogo postopali posebno napram Nemcem. Ne bom trdil, da niso nekateri stražniki jako strogi, ali teh je malo. — Opazovalec.

Izda konzorcij "Nove Pravde".

Odgovorni urednik: H. Sever.

Tiska Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Somišljeniki!

Volilni imeniki so razgrnjeni in vaša naloga je, da iste pregledate ter se prepričate, če ste vpisani. Zanimajte se tudi za vaše tovariše. Ako kdo ni vpisan, takoj reklamirati, ako pa je kdo vpisan in nima volilne pravice (kaznovani radi hudodelstev, Nemci, Madžari ali taki, ki še niso 6 mesecev v dotičnem volilnem okraju), ga izreklamirajte. Reklamacijo lahko vsak vloži za sebe kakor za drugega. Pri reklamaciji je treba doprinesti dokaze. Glavno je potrdilo, da je imenovan v dotičnem kraju stalnega bivališča in da je naš državljan. Vse listine v ta namen so vseh pristojbin proste. Samo do pondeljka, t. j. 11. oktobra 1920, je čas za reklamiranje.

Kdor ni v imeniku, ne bo smel voliti.

Somišljeniki! Bodite pozorni, da ne izgubite volilne pravice po svoji lastni krividi!

Slavnemu občinstvu priporočam zalogu vsakovrstnega špecerijskega blaga po najnižjih dnevnih cenah. Prosim za obilen obisk
Leopold Gusel
 trgovina z mešanim blagom
 Koroška cesta štev. 16, Maribor.

Slavnemu občinstvu se priporoča
kavarna „CENTRAL“
 poleg Zmajevega (jubilejnega) mostu
 Lastnik STEVO MIHOLIČ.

JOSIP STOPAR
 manufakturna trgovina
Ljubljana, Dunajska c. 5

Najnižje cene

IMPORT in EKSPORT
 Priporočam cenjenemu občinstvu zalogu kave, čaja, kakava, čokolade, pristne domače ječmenove kave.
 Prosim za obilen obisk.
CENTER Anton, Import in Eksport
 Maribor, Vrtna ulica 8.

9. 10. 1920

odprem trgovino z mešanim blagom. — Cenjenemu občinstvu se najtopleje priporoča v obilen obisk

Adolf Radi

Aleksandrova cesta 40

Pisarna

Razlogava ulica 24
 MARIBOR.

Naročnikom!

Pri naročanju pošiljajte upravnosti
 natančen naslov!

Priporočam vsake vrste klobase, svinjsko gnjat, pravo svinjsko mast, in svežo slanino.

Rudolf Welle

tvorniška prekajevalnica in klobasičarna
 Krčevina pri Mariboru.

Stenografinjo

čevel in z navedbo zahtevka plače je vposlati na Prvo Jugoslovansko tovarno za usnje in čevlje dd. na Bregu pri Ptaju.

V nobeni hiši, kjer so otroci, ne sme manjkati

Moj zverinjak

knjižica našim malim za zavovo in pouk s 45 slikami ink temu spadajočim besedilom.

Cena 20 kron.

Dobiva se v Ljubljani v
 Zvezni knjigarni, Marija trg 8
 Zvezni tiskarni, Stari trg 19, I.

Cenjenemu občinstvu se priporoča
kavarna „Central“
 Gosposka ulica, Maribor.

Lastnik G. Valjak.

Gostilna Halbwild Andrej k „Rdečemu ježu“ Vitrinjska ulica, Maribor, priporoča dobro postrežbo, vedno sveže pivo, domača pristna vina in dobro kuhanje po zelo znižanih cenah in prosi za obilen obisk.

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da imam v zalogi vedno svežo svinjsko mast in debelo slanino.

Leskovar Franjo
 gostilničar in mesar v Pragerskem.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji tu-in v inozemstvu

Članski prispevki in podpore Narodno-socijalne Zveze.

I. razred. — Članarina 1 k na teden. — Podpore: II. razred. — Članarina 2 k na teden. — Podpore: III. razred. — Članarina 3 k na teden. — Podpore:

Članstvo	nad 1/2 leta	nad 2 leti	nad 3 leta
V bolezni	10 tednov po 20 k	10 tednov po 25 k	10 tednov po 30 k
	—	—	—
V brezposelnosti	nad 1 leto 5 ted. po 40 k	5 tednov po 45 k	6 tednov po 50 k
	—	1 ted. po 25 k	—
Porodnice	—	4 ted. po 20 k	—
Pogrebščine	—	enkrat 150 k	enkrat 200 k

Članstvo	nad 1/2 leta	nad 2 leti	nad 3 leta
V bolezni	10 tednov po 40 k	10 tednov po 45 k	10 tednov po 50 k
	—	8 tedne po 35 k	5 tednov po 40 k
V brezposelnosti	nad 1 leto 5 ted. po 45 k	5 tednov po 55 k	6 tednov po 60 k
	5 ted. po 35 k	6 ted. po 45 k	3 ted. po 40 k
Porodnice	—	4 ted. po 40 k	—
Pogrebščina	—	enkrat 250 k	enkrat 300 k

Članstvo	nad 1/2 leta	nad 2 leti	nad 3 leta
V bolezni	12 tednov po 50 k	10 tednov po 55 k	10 tednov po 60 k
	—	6 tednov po 50 k	10 tednov po 50 k
V brezposelnosti	nad 1 leto 5 ted. po 60 k	10 tednov po 65 k	10 tednov po 70 k
	6 tedn ovo 60 k	4 tedne po 50 k	7 tednov po 50 k
Porodnica	—	—	—
Pogrebščina	—	enkrat 350 k	enkrat 400 k

NSZ. ima svoje društvene prostore v Narodnem domu v Ljubljani (I. nadstropje, desno). Uradne ure so vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 4. ure do 7. ure zvečer. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. Tam lahko dobi vsa nadaljna pojasnila. Za pisma je naslov: „Narodno-socijalna Zveza“ v Ljubljani, Telefon št. 77.